

آبونه شرايطي
 داخل ، خارجي هربرايچون
 سنه لکي (۲۵۰) ، آلتی آيانی
 (۱۳۰) غروشدر .
 نسخہ سي ۱۰ غروش ،
 سنه لکي ۵۲ نسخہدر
 اداره خانہ
 اقبال جاہ سنده دائرہ مخصوصہ
 اخبارات
 آبونہ بدلی پشندر
 سلک موافق آ نارمع المنويہ
 قبول اولنور . درج ايدلہ بن
 يازير اعادہ اولوناز

الذکر المذکور

اخطارات
 ادرس تيدبانده آبريجه بش
 غروش کوندرلایدرد
 مکتوبلرک امضالری واضح
 و اوقواقلی اولسی و آبونہ صرہ
 نوسروسی محتوی بولسی لازمدر .
 مالک اجنبیہ ایچون آبونہ
 اولانلرک آدرس لریک فرانسز .
 جہدہ یازلسی رجا اولنوز .
 بارہ کوندرلیدیکی زمان نہ یه دائر
 اولدیغنیک واضحاً بیلدیریلی
 رجا اولنوز .

دینی ، فلسفی ، علمی ، ادبی ہفتہ لقی مجموعہ اسلامیہدر

باش محرر صاحب و مدیر مسئول

اشرف اربب

والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم محمد عاكف

اتبعون اهدكم سبيل الرشاد

عدد : ۳-۴۰۲ ۲ رجب ۱۳۳۷ ہجرتہ ۳ نیسان ۱۳۳۵ جلد ۱۶

اسرار قرآن

« وان كنتم في ريب مما نزلنا على عبدنا فاتوا بسورة من
 نزلناه وادعوا شهداءكم من دون الله ان كنتم صادقين فان لم
 تفعلوا ولن تفعلوا فاتقوا النار التي وقودها الناس والحجارة اعدت
 للكافرين »

مال كرمی

هقولن محمدہ ایندیرمش اولدیغمن قرآنک طرفزدن منزل
 اولدیغندہ شہہ کن وار ایسہ سزده اونک سورده لرینہ بکزه ر
 بسورہ میدانه قویمکن . و بو خصوصده الہدن باشقہ طاہدیغکن
 بودلردن یاردیم ایستہ ییکن . محمدک قرآنی کندیلمکندن اویدور
 لی بولندہ کی ادعا کزده حقلی ایسہ کن بو صورتلہ اثبات مدعا ایدیکن
 و بی یاپامازسہ کن - کہ البتہ یاپہ میہ جقسکن - کافر لر ایچون
 بافر لانان و یاقہ جنی شی انہانلرلہ کو کورتن عبارت اولان
 ہم آتشدن قورقیکن . »

آیت سابقہ صانع حکیمک وجودنی اثبات ایچون ، شک و شہہ بہ
 ملاحظہ براتیہ حق صورندہ متعدد دلائلی متضمن ایدی . بو آیت
 ایسہ رسول علیہ السلامک تقریر نبوتنہ ٹاندر .

کفار قریش رسالت نبی صلی اللہ علیہ وسلم افندمزہ قارشی پک بی
 امان برطور تمقیب ایدیورلر ، گاہ مجنون اولدیغنی ، گاہ کتیردیکی
 کتاب اقدسک اساطیر اولیدن عبارت بولندیغنی سوبلدکاری کی وقت
 وقتدہ قرآنی بشردن تعلم ایتدیکنی ایلری سورسیورلر ، دہا اولمازسہ
 خیالپرست بر شاعر ، دیوبوب ایشک ایچندن چیقورلر
 ایدی .

آنحوق اولنلرک بومفرط و متجاوز طرز جدال و مخاصمہ لری موا -
 جہہ سنده قرآن حکیم ساکت قالیور ، اونلر بحث ایتدیکنز انواع
 مفتریاندن برنی ایلری سوردیجہ درحال میدان تحدی بہ آتیلہرق عظمت
 اعجازی قارشیسندہ کندیلری سرنکون بر اقیور ، کندیکن بہتان و افتراء حصولی
 دکل . کتب متقدمہ ساہو بہ نک احکامنی مؤید بر بدرقہ فلاح و ہدایت ، ایمان
 ایدنلر ایچون برات فوز و رحمت اولدیغنی براہین بیان و بلاغتمک بوتون
 وضوح و قطعیتلہ موقع بداعثہ وضع ایدیور ایدی .

مشکرکر قرآنک اسلوب بیانک سلاستقہ ، الفاظنک سہولت
 و انسجامنہ ، منایسکنک ما نوسیتنہ باقہرق بوتک قریحہ بشر محصولی
 اولدیغنہ حکم ایدیورلر ؛ بناء علیہ تمثیل و تظہیرندن ہیج بر زمان
 حاجز قلبیہ بقلری فکر و قناعتنی بسلہ بورلر ایدی . جناب حق کافرلرک
 بو دعوائی اقتدار پردہ سی آتشدہ . کیزلہ دکاری انکار وحی و بہشت
 امللرینی میدانہ چیقارمق ، عینی زماندہ قرآنی تظہیر خصوصسنده کی
 عجز مطلقارینی مسورت قلعابندہ اثبات ایلہ رسالت محمدیہ بی رد
 و انکار دہ عناد و اصرار لرینک سائق صرف حسدن عبارت اولدیغنی
 بتون کائناتہ کوسترمک ایچون کندیلرینہ بویلہ بر سیاحتہ تحدی
 آچدی .

قرآن دیورک : آیات بیناتک طرف باریدن منزل اولمادیغنی ظن

وذهابنده بولنیورسه کز سزه اونلری تبلیغ ایدن محمدله معارضه ساحه سنه آتیلکیز . و بونده موفق اولق ایچون اللهیدن ماعدا ایستدیکیز کیمسه لک امداد و ماوانته مراجعت ایدیکیز .

فقط شوندن امین اولیکیز که نه یایسه کز تأمین ظابینه یول بوله . مایه جقسکیز . طابیدیکیز مبودلریکیز ، برطاقم افکار باطله بی نظر لریکیزده تزیین و تحسین ایدرهک تشدید ضلالتکیزه خدمت ایدن یارداخیلریکیز ، زمین وزمانی مساعد بولدقجه کفر و عناده تشویق ایدن شیطانلریکیز ، خلاصه ناطقه آرا خطیلریکیز ، خیال آفرین شاعرلریکیز بوجدالکاه معظمده سزه برحق قازاندره میه حق ، سوره لرمدن هیچ بریله همعیار عد اولنه بیله جک بر بدیمه کلامیه ایله تأیید و مظاهر تکیزه امکان بوله میه جقدر . چونکه بو ، هیچ بر مخلوقک دائرة اقتداری داخلده دکلدر .

قرآن کریم متعدد سوره لرده منکر لرینی موقع تحدی به دعوت ایتشدر . از جمله سوره قصصده کی « قل فاتوا بکتاب من عندالله هو الهدی منه انبیه ان کنتم صادقین = ادعا کیزده حقی ایسه کز جانب الهیدن بوکتابدن دها زیاده طریق هدایتی کوسر بر کتاب کتیریکیزده بن اوکا اتبع ایدیم » سوره اسراده کی « قل ان اجتمع الالسن والجن علی ان یأتوا بمثل هذا القرآن لایأتون بمثله ولوکان بعضهم لبعض ظهیرا = بوقرآنک نظیرینی میدانه کتیرمک اوزره انس و جن بر آریه طویل لاسلر ، بری بر لرینه ظهیر اولسلر مقصد لرینه موفق اوله مازلر . سوره هودده کی « ام یقولون افتراء قل فاتوا بعشر سور مثله مفتریات و ادعوا من انتظتم من دون الله ان کنتم صادقین = یوقسه قرآن حقنده » محمد اونی اثر تصنیع و افتراء اوله رق میدانه قوبدی می دیورلر ؟ اونلره جواب ایدی که « حقی سویلیورسه کیز ، قرآنه بکزر اون دانه تصنیع و افتراء محصولی سوره میدانه قویبیکیز ، و بوکا موفق اولق ایچون اللهیدن بشقه کیملردن استمداد ممکنسه ایدیکیز » و امکان هذا القرآن ان یفتی من دون الله ولكن تصدیق الذی بین یدیه وتفصیل الکتاب لاریب فیه من رب العالمین = بوقرآن اللهه قارشی افتراء مقصدیه میدانه کتیرلش برشی دکل . بلکه کندندن اول نازل اولمش بر کتاب سماوی بی تأیید و تصدیق و احکامی تفصیل ایدن بر کتابدر . هیچ شبهه یوقدرکه او ، رب العالمین طرفندن نازل اولشدر .

ایشنه قرآن حکیم شوسرد ایتدیکیز آیات کریمه ایله ، هجرندن اول و صکره ، کرک کتابی ، کرک نامی بشون انسانلری ، ایستر طویل بر صورتده ، ایستر آری آری ، ساحه تحدی به دعوت ایتدی ، و برطور عنیف ایله ، باشلرینه و وره رق ، عزت نفس لرینه طوقونه رق تکلیفی قبوله مجبور ایتک ایتدی .

شورامی ده محققدی که کفار قریش رسالتاب صلی الله علیه وسلمک کرک شخصنه ، کرک نشر و تلقینه مأمور اولدینی دینه قارشی بسلاکری فرط عداوت الحاسیه اونک طرفندن وقوع بوله حق بویه بر تکلیف قارشینده عاجز موقنده قلامنی صوک درجه آرزو ایدرلر ایدی .

بویه اولدینی حالده ایچلرندن بری چیقوب « او ایشک اری ایشته نیم ، دینه رک سور قرآنیه من نه اوزون ، نه قیصه هیچ برینی تنظیره تشبث جسارتی کوسرهمدی . لسان قرآن ایسه ماهیه لسان مادر زاد لرندن بشقه برشی دکلدی .

عجبا نور مبین اسلامی باصدیروب بوغرق ، دعوت سلطیه محمد بنک سریان فیضه میدان و برمامک خصوصیتده مفرط بر تصب جاهلان ابرازندن خالی قالمیان بو آدمک دهوت اولوندق لری ساحه مسافیه کیره بیلمه لرینه مانع اولان ، کندیلرینی تنظیر قرآن وادیسندنه آغیز آچه بیلمک اقتدارندن محروم بر اقان سبب نه ایدی ؛ شبهه یوق که سبب قرآنک قاهر مطلق طرفندن منزل اولمسی ایدی . بو حکمنه مبنی ایدی که قرآن ، بلاغت اعتباریه اقتدار بشرک تعلق ایدمه میه جکی بر مرتبه بالاترینده بولنیور ، اسلوبی کلام عربک اسالنه او یماوردی ، وزن و آهنکیله شعر وزن و آهنکی آره سنده مجانست یوق ایدی . بو اوصاف خارقه سندن بشقه قرآن غیبندن خبر و برمک ، خبر عدادینه داخل اولان هر شیشی امر و تکلیف ، شردن معدود اولان هر حال و خصالتدن نمی وزجر ایتک کی برطاقم مزایایی ده حائر ایدی .

« و تمت کلمه ربک صدقا وعدلا ، فحوای منینفجه موضوعی سراپا صدق و عدلدن عبارت اولان قرآن حکیم کذب و افتراء شائبه لرندن کلیاً آزاده در . شعرده ایسه حال برعکسدر . اوکا کوزلک و یرن ، بر جاذبه و تأثیر قازاندران شی ، حقیقتدن اوزا قلاشمسی ، واقعه منافی خیالات و انصورانه جلوه کاه اوله سیدر .

قی الحقیقه شاعر برقادینک تصویر محاسنه ، بر آتک ، بر سلاحک ، وصفنه ، مدح و ذمه دائر اوزون بر قصیده سویلر . بونی تحلیل ایدرسه ک ایچنده ناظمک حسن ادا و بیاننه ، وهمی حقیقت شکنده کوسترمک خصوصیتده کی اقتدارینه ؛ غلو و ادب سنده کی موفقیتنه ، خلاصه ایچاه خیال امرنده قریح سنک وسعت و سماحتنه دلالت ایدمه جک حالانندن بشقه برشی بوله مازسک . ذاتاً بر شاعرک شعر نظم ایتک خصوصیتده فکر و خیالی آداب ایتکدن مقصدی دیکله بیلره قدرت شعریه سنی تسلیم ایتدیرمکدن بشقه بر شیمیدر ؟

شورامی ده وارک قدرت شعریه و بدایع خیالیه سیه زماننده مستننا واک بالا بر موقع احراز ایتش اولان بر شاعرک اک پارلاق واک کوزل آثار شعریه سنی تدقیق ایدرسه ک ایچنده حقیق بر قیمت ادبیه بی حائر بولنان و اهل ادب اساننده بیت القصید (شاعر) دینیلن آنجق رایکی بیت بولایلیرسک .

دیکر لرینه کلنجه ، بونلر سفسطه و هذیاندن ، هیچ بر نکته وفائده بی تضمن ایتیمان حشو یانندن عبارت شیلردر که وزن شعرینک صامعه نواز آهنک لطیفی اولماسه کیمسه نه دیکله مک ایستر ، نه ده بر قیمت و اهمیت عطف ایدر ایدی .

فقط قرآن کریم بویه می ؟ هر یک اساننه ، تصرفات فکره سنه ، اسالیب تمیز و بیاننه آشنا اولان کسه تقدیر و تسلیم ایدر که قرآن

طلاق رجوعین زیادہ طلاق بائنک تسریع تسجیل ضرر و پرر .
 بخصوص طلاق بائن بائی مختلف فیہ اولوب مذہب مزده بائن اولان
 طلاق مذہب ساژده رجوعی عد اولنور . اولنر نہیہ جقلر ،
 مذہبیتہ رعایت اولونماہ جقمی ؛ البتہ نظامنامہ نک شو مساعده سندن
 استفادہ لری لازم کله جک . بوسورتده حقیقیری محروم ایتک لایق
 اولورمی ؟ حنفی مذہبندہ بولونقلرندن طولایی مهلت ویریلوبوب
 جزالندیریلری تجویز اولونمازیا . اوزمان ایچلرندن تبدیل مذہب
 ایتدیکنی ادعا ایدنر ، مذہب آخری تقلید ایتیش اولانلرده بولونماہ جقدر .
 بوشکلات هب شو ماده نک موافق مصلحت اولمديغندن . اساس
 صحیحہ مستند بولونماہ یغندن در . اوت ، وقومات نفوسک لایقہ قید
 وضبطی دولتجه مطلوب و معتابه اولان قضایادن اولقلہ منا کحات
 و مفارقانک و قیلہ خبر ویرلسی لازم کایر . آوروپا دولترنجده بو خصوصک
 اهم و الزم امور دن کورولدیکی شہہ سزدر . لکن آنلرک قید و تسجیلنه
 اہتمام ایتدکری حادثہ لرباشقہ ، بوماده لردہ بحث اولونان وقایع باشقہ در .
 آنلرک منا کحات و مفارقانی بزکیلر کبی دکل ، ماہیہ فرقلیدر .
 امر معنوی اولوب محض حل و حرمتہ راجع نکاح و طلاق آنلرده
 یوقدر . آنلرک منا کحاتی مراسم لری نک اجراسیلہ برابر حساً ازدواج
 ایتک ، توحید معیتلہ برابر اقامت ایتکدر . مفارق لری ده وقوع
 بولورسہ ہالحا کہ ، یاخود بر معادلہ رسمیہ ایلہ برابر حساً و حقیقہ
 آیریلقدر . قید و ضبطنہ اعتنا ایتدکری ده بوقایمدر .
 یوقسہ صرف امور معنویہ بی تعقیب ایتک دن ، و قیلہ تسجیلنہ اوغر .
 اشمقندن دولت و حکومت ایچون مادی برقائدہ حاصل اولماز .
 بناہ علیہ بزم ایچون دە آرانیلہ جق ، اعتنا اولونماہ جق جهت اولجہ دە
 ذکر اولوندینی اوزرہ عقد نکاحک دکل ، امر زفافک ، طلاقک ،
 یاخود انقضای عدتک دکل ، آندن سوکرہ عن محاکمہ ، یاخود
 بالتراضی طرفینک بکدی بکرندن قطع علاقہ ایلہ حساً آیریلدک لری نک و قیلہ
 دائرہ ٹاندہ سنہ بیلدی بیلدی ، و قیلہ قیدک بوردولسیدر . قانون آکا
 کورہ تنظیم اولونملی بومثللو تکالیف و اوامر حکومت امور دینہ دن
 اولان حل و حرمت احکامہ قاریفدی بیلماہل . سجل نفوس قانوننہ
 درج اولونمایددر .
 صدرالدين

ارباب فضل و کمالدن برسؤال

حدوث و قدم عالم مسٹلسی - نہ برذرہ خلق ، نہ برذرہ هو اولور نظر بہ سی
 عالم اسلامدہ کائنات حقندہ بسلہ بن اعتقاد لریک الک قوتلی و شمر -
 لیسہ کند بسنک قدیم دکل ، حادث اولدینی در . حدوث عالمی انبیاتہ
 مقتدر اولانلر بونی اقتدار لری نسبتندہ مختلف دلیلارلہ اثباتہ چالیشرہ ؛
 هیچ بر وقت دائرہ قدمینا شازلر . مرہانکی مذہبہ ، مسلکہ سالك
 بولونورسہ بولونسون شرقل اولیان مرہام مطلقاً اختیاری ، یاخود

یوقاریدن آشای فصاحت و بلاغتک الک علوی واک اعجازکار نمونہ لربہ
 مشحوندر . طرز افادہ و بیانی کمال دقتلہ تأمل ایدرسہ ک کوررسک کہ
 آیات و فقراتی سامعینی وجد ذوق و حضورہ مستغرق ایدہ جک بر
 روح علوی ایلہ معبوددر . بولرک و جیز دیا مفصل اولمہ لری نک تکرر
 ایدوب ایتامہ لری نک هیچ بر تاثیر یوقدر . نہ مضموننہ الفت حاصل
 ایدلککہ بکارت تاثیریتہ خلل کلیر نہ دە کثرت تکرار ایلہ ایشیدہ نہ
 ملال و پرر . مترجمی : محمد شوکت عبدالعزیز چاویش

حقوق عائله و اصول محاکمات شرعیہ

قرانامہ لری مہتممہ

۳۲

۱۱۰ نجی مادہ دە : دزوجہ سنی تطلیق ایدن زوج کیفیتی حاکمہ
 بیان ایتہہ مجبوردر ، دینیلمش . بو ، مجرہ بر تکلیف قانونیدر . بر
 دعوای صحیحہ وقوع بولماہ جقہ مطلقک کیدوب حاکمہ خبر ویرمہ بہ
 شرعاً هیچ بر مجبورتی یوقدر . دعوی وقوعدن سوکرده قاضینک
 خلاف شرع ایشریف حکم ایدہ جکنی ، یاخود کندی مذہب و اعتقادندہ
 واقع اولیان بر طلاقلہ کندی الزام ایدہ جکنی آکلایوبہ کہم وانکار
 ایتسہ وہ تطلیق ایتدمہ دیبہ رک بین ایلسہ مؤاخذ اولماز .
 تجدید نکاح ایلہ تلافی ایتک ایستہ دیکی طلاق اخبار و اشاعہ ایتک
 زوج ایچون کلفت و مشقتی ، زوجہ و اولاد ایچون مضرتی داعی اولور .
 قونو قومیشو اسبابی تفحص و محری بہ قیام ایدرلر . بر جوق قیل اوقالہ
 باعث اولور . مقصودک فوت و حیات مانہ نک سو نوب محو اولسنہ
 سبیت و پرر .
 بخصوص مر طلاق مر مذہبہ کورہ صحیح و واقع دکلدر . اہالی
 اسلامیہ سالك اولدق لری مذہب معتبرہ ائمہ دن استفادہ ایتک
 ایستلر . کندی مذہب و فتنانلر نجہ واقع اولیان بر طلاق ناصیل کیدوب
 حاکمہ تسجیل ایتدی بیلیرلر .
 قومیسون هیچ بورالری دوشونمہ مشلر . بومادہ بی استناد
 ایتدی بک قیل قولی دە بولہ مامشلر . آوروپا قوانیندن آلمش .
 جزا قانوننہ ذیل ایدیلک ایستہ نیلن بر مادہ ایلہ دە تأیید اولونورق اخبار
 و تسجیل ایچون یالکیز اون بش کون مهلت تعیین ایدیلور . عدتک
 اقتناسنہ قدر اولسون تأخیریتہ رخصت ویریلور . تکلیف جد آغیر .
 حکومت سفیدہ بوجہتی نظر التفاتہ آلمش . نشر اولونان بر نظامنامہ
 ایلہ طلاق رجوعی بومہلنک انقضای عدتدن معتبر طوتولسنہ مساعده
 اولونمش . نکاحہ رجوع اولوندینی صورتدہ اخبار حاجت قالمایہ جق .
 بوراسی کوزل . لکن زوجہ قبول ایدرسہ انشای عدتدہ حال نکاحہ
 عودت طلاق بائندہ اولور . واهم و الزم اولان دە بویلہ تجدید عقد
 ایلہ نکاحہ عودتک اسبابی تسہیل و تمہید ایتکدر .